

Ideologia. Digue'm quina ciència distorsiones i et diré què votes.

Els gèneres de la literatura científica – 32

Jesús Purroy

Diu el mite que la ciència no té ideologia. Potser la ciència no, però els científics ben segur que sí. I els llecs encara més, amb l'avantatge que no han de patir per l'exactitud del que diuen. Tothom té dret a triar una opinió, però no a triar els fets. Aquesta frase, atribuïda a diverses persones del segle passat, resumeix el cas.

James Watson explica la decepció que va tenir quan el seu mestre Salvador Luria (responsable de la lletra L del brou LB per cultivar bacteris) li va dir que la política era més important que la ciència. El motiu de la disputa era la passivitat de Luria, que no va fer res per evitar que els anys 70 alguns grups de pressió forcessin la prohibició de la recerca en DNA recombinant al MIT, on era professor, malgrat que aquesta prohibició es basava en afirmacions científiques errònies.

El patró es repeteix. Poden ser negacionistes del canvi climàtic, antivacunes, teòrics de la conspiració sobre sida o activistes anti-transgènics: en tots els casos, els escrits científics que els donen suport han passat pel filtre de la ideologia i, seguint l'exemple de Luria, la fan passar per davant de l'evidència.

Qualsevol ideologia ha trobat suport científic, ni que sigui a base de distorsionar l'evidència. El racisme, el darwinisme social i l'igualitarisme, per citar-ne alguns. Un document que mostra cruament l'impacte de la ciència al servei de la ideologia és la història de Lysenko que va escriure Zhores Medvedev. Allí s'hi explica com la combinació de mala ciència i ideologia va devastar l'agricultura de la Unió Soviètica durant dècades.

Però no cal anar tan lluny: tota mena de materials que ens arriben, tant a la premsa general com en publicacions d'organitzacions, posa la ciència al servei de la ideologia. Amb una predicibilitat monòtona, la gent d'esquerres tendeix a distorsionar la biotecnologia (els transgènics), i la gent de dretes tendeix a distorsionar l'impacte dels humans en el canvi climàtic. Les referències que fan a la ciència sempre trien, remenen i ometen per tal que l'argument s'ajusti a la ideologia.

L'oposició de Greenpeace a l'arròs daurat és potser el cas més escandalós de com subordinar la ciència a la ideologia té un impacte immediat sobre la salut de les persones. La literatura de Greenpeace sobre l'arròs daurat és ideològica, per molt que es vesteixi amb llenguatge científic, i està sabotejant un producte indiscutiblement humanitari.

Al capdavant, quan la ciència queda subordinada a la ideologia el que resulta és mala política i mala ciència.

Referències

Medvedev, Z. A. *The Rise and Fall of T.D. Lysenko*. Columbia University Press, New York, 1969.

Mulet, J.M. *Greenpeace y el arroz dorado: historia de una infamia*.

<http://jmmulet.naukas.com/2014/06/09/greenpeace-y-el-arroz-dorado-historia-de-una-infamia/>

Watson, J.D. *A Passion for DNA*. Cold Spring Harbor Laboratory Press, Cold Spring Harbor, 2001.